

Wijzigingsbesluit thematische wijziging regels voor de sierteelt

Dit wijzigingsbesluit is Hoofdstuk 20 van het Omgevingsplan gemeente Westerveld.

Dit wijzigingsbesluit heeft alleen betrekking op Afdeling 20.1 Sierteelt, als onderdeel van Hoofdstuk 20 Thematische wijzigingen.

Dit wijzigingsbesluit wijzigt geen andere hoofdstukken in het omgevingsplan.

Hoofdstuk 20 Thematische ontwikkelingen

Afdeling 20.1 Sierteelt

Paragraaf 20.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 20.1 Voorrangsbepaling

1

Het bepaalde in dit hoofdstuk geldt in aanvulling op de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet.

2

Voor zover op basis van de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet de activiteiten als bedoeld in dit hoofdstuk zijn toegestaan, geldt het verbod als bedoeld in Artikel 20.2 in afwijking van die regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

3

Voor zover op basis van de regels in de hoofdstukken 22a tot en met 22z van dit omgevingsplan de activiteiten als bedoeld in dit hoofdstuk zijn toegestaan, geldt het verbod als bedoeld in Artikel 20.2 in afwijking van die regels in die hoofdstukken van dit omgevingsplan.

Paragraaf 20.1.2 Verbodsbepalingen sierteeltactiviteiten

Artikel 20.2 Verbodsbepaling

Het is verboden om een sierteeltactiviteit te verrichten binnen 50 meter van een sierteeltgevoelige locatie.

Artikel 20.3 Uitzonderingen op de verbodsbepaling

1

Het verbod, als bedoeld in Artikel 20.2, is niet van toepassing op een sierteeltactiviteit waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen (zoals genoemd in Uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165) die toegepast mogen worden bij biologische sierteeltactiviteiten.

2

Het verbod, als bedoeld in Artikel 20.2, is niet van toepassing op een sierteeltactiviteit waarbij in het betreffende kalenderjaar de volgende gebruikshoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen niet worden overschreden:

- a. in het kalenderjaar 2027: maximaal 30 kilogram gewasbeschermingsmiddelen per hectare per jaar;
- b. vanaf het kalenderjaar 2028: maximaal 20 kilogram gewasbeschermingsmiddelen per hectare per jaar.

Artikel 20.4 Overgangsrecht reeds aangevangen sierteeltactiviteiten

1

Het verbod, als bedoeld in Artikel 20.2, is niet van toepassing op een sierteeltactiviteit die reeds was aangevangen op 1 januari 2026. Onder een reeds aangevangen sierteeltactiviteit wordt verstaan sierteelt die feitelijk is aangevangen door het zaaien, planten of anderszins in de grond brengen van het gewas, of waarvoor reeds voorbereidingshandelingen zijn verricht die maken dat een agrarisch perceel het eerstvolgende plantseizoen na 1 januari 2026 niet anders kan worden gebruikt.

2

De in het eerste lid opgenomen uitzondering is niet van toepassing op het wijzigen van het gebruik van een bestaande sierteeltactiviteit, voor zover dit leidt tot een toename in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Paragraaf 20.1.3 Meldingsplicht voor sierteeltactiviteiten

Artikel 20.5 Meldingsplicht

Het is verboden om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een sierteeltactiviteit te verrichten.

Artikel 20.6 Indieningstermijn van de melding

De melding als bedoeld in Artikel 20.5 wordt ten minste één week voor aanvang van één of meerdere sierteeltactiviteiten ingediend bij het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 20.7 Indieningsvereisten melding sierteeltactiviteiten

Bij het indienen van een melding voor een sierteeltactiviteit worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de naam en contactgegevens van degene die de sierteeltactiviteit zal verrichten;
- b. een aanduiding van het kadastrale perceel waarop de sierteeltactiviteit plaatsvindt;
- c. een nadere locatie-aanduiding indien de sierteeltactiviteit uitsluitend op een gedeelte van het kadastrale perceel plaatsvindt;
- d. welk(e) soort(en) gewas(sen) daar bewerkt zullen worden als onderdeel van de sierteeltactiviteit;

- e. in welke kalenderjaren de sierteeltactiviteit zal plaatsvinden;
- f. of uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt als bedoeld in Artikel 20.3, eerste lid;
- g. indien niet uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt als bedoeld in Artikel 20.3, eerste lid: hoeveel kilogram aan gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt per hectare per jaar voor de in Artikel 20.3, tweede lid, genoemde jaren.

Artikel 20.8 Geldigheid van de melding

1

De melding als bedoeld in Artikel 20.5 heeft een geldigheidsduur tot het moment waarop een perceel anders wordt gebruikt dan in de melding aangegeven.

2

Een nieuwe melding is vereist indien de sierteeltactiviteit waarop de melding ziet wordt gewijzigd ten opzichte van de eerder ingediende melding, waarvan in ieder geval sprake is als:

- a. de sierteeltactiviteit wordt beëindigd, waarvan sprake is als degene die in een kalenderjaar een sierteeltactiviteit heeft verricht voornemens is het komende kalenderjaar geen sierteeltactiviteiten te verrichten op de locatie waarop de melding betrekking heeft, of;
- b. degene die een gemelde sierteeltactiviteit voor een bepaald gewas of bepaalde gewassen verricht, een sierteeltactiviteit gaat verrichten met een ander gewas, of;
- c. de te gebruiken hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen per hectare per jaar afwijkt van hetgeen is opgenomen in de melding.

Artikel 20.9 Verbodsbepaling handelen in afwijking van de melding

Het is niet toegestaan een sierteeltactiviteit te verrichten zonder of in afwijking van de melding, als bedoeld in Paragraaf 20.1.3.

Begrippen

Dit wijzigingsbesluit voegt twee nieuwe begrippen toe aan het omgevingsplan.

sierteeltactiviteit

de teelt van bloembollen dan wel bloemgewassen, in ieder geval, doch niet uitsluitend: tulpen, lelies, hyacinten, narcissen, dahlia's, irissen, gladiolen en pioenrozen;

sierteeltgevoelige locatie

een locatie waaraan in het omgevingsplan of bij een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit één of meer van de volgende functies zijn toegedeeld:

- 1; een woonfunctie, niet zijnde gronden waarop ten aanzien van het wonen uitsluitend een agrarische bedrijfswoning is toegestaan;
- 2; een bedrijfsfunctie of detailhandelsfunctie waarbij een bedrijfswoning is toegestaan;
- 3; een horecafunctie waarbij verblijfsrecreatie is toegestaan;
- 4; een recreatiefunctie waarbij verblijfsrecreatie is toegestaan;
- 5; een maatschappelijke functie waarbij onderwijs is toegestaan;
- 6; een maatschappelijke functie waarbij zorgwonen is toegestaan of waarbij gezondheidszorg met een bedgebied is toegestaan;
- 7; een functie waarbij kinderopvang is toegestaan; Tot een sierteeltgevoelige locatie, zoals hiervoor omschreven, behoren ook de daarbij behorende terreinen, zoals – doch niet uitsluitend – tuinen, erven en (toegangs)wegen.

Artikelgewijze Toelichting

Artikel 20.1 Voorrangsbepaling

Dit artikel regelt de voorrangssystematiek van de regels in dit hoofdstuk tot het tijdelijk deel van het omgevingsplan. De regels in dit hoofdstuk gelden in ieder geval in aanvulling op de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Voor zover sprake is van strijdigheid tussen de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en de regels in dit hoofdstuk, geldt dat de regels in dit hoofdstuk voor dienen te gaan op de regels uit het tijdelijk deel. Gelet daarop is met dit artikel geborgd dat – voor zover in het tijdelijk deel van het omgevingsplan geen verbodsbepaling met betrekking tot sierteelt is opgenomen – de verbodsbepaling van dit artikel geldt in afwijking van die regels in het tijdelijk deel. Het verbod van dit artikel geldt dus, behoudens de in dat artikel opgenomen uitzonderingen, in alle gevallen. Dit artikel regelt daarnaast een vergelijkbare voorrang op de TAM-plannen in hoofdstuk 22a tot en met 22z van dit omgevingsplan.

Artikel 20.2 Verbodsbepaling

In dit artikel stelt de gemeenteraad beperkingen aan (de uitbreiding van) sierteeltactiviteiten. Deze activiteiten zijn niet langer toegestaan op een afstand tot 50 meter van sierteeltgevoelige locaties. Wat onder een sierteeltactiviteit en sierteeltgevoelige locaties wordt verstaan, is nader uitgewerkt in de begrippen.

Met een sierteeltactiviteit wordt bedoeld de teelt van alle bloemen die als snijbloem, plantgoed of voor de droge verkoop zijn bedoeld waarbij sprake is van een hoog gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Hoewel de verbodsbepaling in dit omgevingsplan niet van toepassing is op alle vormen van sierteelt – en niet op ieder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen – is het voor het goed functioneren van de meldingsystematiek waarin deze wijziging van het omgevingsplan voorziet, noodzakelijk dat ook de sierteeltactiviteiten die niet onder het verbod vallen worden gemeld.

De afstand van 50 meter geldt ten opzichte van sierteeltgevoelige locaties.

Sierteeltgevoelige locaties zijn door de raad als volgt ingekaderd: een woonfunctie, niet zijnde een agrarische bedrijfswoning; een onderwijsfunctie; een gezondheidszorgfunctie met bedgebed; een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang en een verblijfsrecreatiefunctie. Hierbij is van belang dat de nadelige gezondheidseffecten van gewasbeschermingsmiddelen niet beperkt zijn tot verblijf in de buitenlucht, zodat ook de daarbij behorende terreinen, zoals – doch niet uitsluitend – tuinen, erven en (toegangs)wegen zijn aangewezen.

Deze sierteeltgevoelige locaties zijn in de kern vergelijkbaar met gevoelige functies in wet- en regelgeving die ten aanzien van andere thema's zijn ingekaderd, zoals

aangewezen gevoelige gebouwen/bestemmingen in het kader van luchtverontreiniging als bedoeld in het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)[1] dat tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet gold, en de aanwijzing van geluidgevoelige gebouwen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.[2]

De opname van de woonfunctie als sierteeltgevoelige functie is ingegeven door de wens om omwonenden te beschermen en sluit bovendien aan op hetgeen in het kader van gewasbeschermingsmiddelen nadrukkelijk is bepaald in Verordening EG 1107/2009, namelijk dat naast mensen die vanwege leeftijd of gezondheid als kwetsbaar gelden (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, etc.), ook mensen die gedurende langere tijd blootstaan aan hoge doses pesticiden vanwege hun hoedanigheid als bijvoorbeeld bewoner (art. 3, punt 14 van Verordening (EG) 1107/2009) beschermd dienen te worden.

De woonfunctie is zoals eerder vermeld gericht op het beschermen van omwonenden die door het feit dat zij in de omgeving van een sierteeltlocatie wonen, langdurig worden blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen. Van de woonfunctie als sierteeltgevoelige functie is de agrarische bedrijfswoning uitgezonderd. Dit ziet zowel op de woonfunctie van de sierteler dan wel de agrariër die zijn perceel in gebruik geeft aan een sierteler zelf, als op de agrarische bedrijfswoningen van derden. Zouden agrarische bedrijfswoningen van derden niet uitgezonderd worden, dan zou dit tot gevolg hebben dat de nabijheid van een andere agrarische bedrijfswoning, de uitoefening van het eigen bedrijf beperkt. Dat acht de raad onwenselijk. Hierom, en omdat is gangbaar dat bedrijfswoningen minder beschermd worden tegen externe waarden of risico's, [3] zijn alle agrarische bedrijfswoningen van de sierteeltgevoelige functie uitgezonderd. Dit is echter uitsluitend van toepassing op bedrijfswoningen die behoren tot een agrarisch bedrijf, aangezien zij over het algemeen de mogelijkheid bezitten om sierteelt te ontplooien. Voor overige bedrijfswoningen is dit niet van toepassing, en wordt het niet redelijk geacht om deze eveneens uit te zonderen.

De onderwijsfunctie en de bijeenkomstfunctie voor kinderopvang zijn gericht op het beschermen van kinderen. De gezondheidszorgfunctie met bedgebied is gericht op de gezondheid van kwetsbare groepen of ouderen.

Door de gemeenteraad is middels een motie op 17 februari 2026 verzocht om in aanvulling op de voornoemde functies eveneens de recreatiefunctie mee te nemen als sierteeltgevoelige locatie. Dit vanwege het feit dat gemeente Westerveld als visie heeft om dé toeristische gemeente van Drenthe te zijn. Het belang van haar recreatieve sector, in combinatie met het feit dat ook bij de recreatiefunctie sprake is van kwetsbare personen, maakt het toevoegen van de recreatiefunctie voor gemeente Westerveld als sierteeltgevoelige locatie zeer wenselijk.

Een sierteeltgevoelige locatie is iedere locatie waar ten minste één van de opgesomde functies planologisch kan worden uitgevoerd. Niet relevant is of de functie daadwerkelijk wordt uitgevoerd, nu de eigenaar of gebruiker op die locaties steeds bevoegd is om het gebruik te wijzigen naar één van die functies.

Vervolgens is van belang dat de afstand van 50 meter in acht moet worden genomen tot aan een locatie waarin één van die functies is toegekend. De afstand geldt dus in ieder geval tot wat onder oud recht nog het bestemmingsvlak heette. Dit betekent bijvoorbeeld dat de afstand van 50 meter niet geldt tot aan de gevel van een woning, maar tot aan de perceelgrens. Daarnaast is verzekerd dat ook terreinen rondom gebouwen – zoals tuinen – eveneens de beoogde mate van bescherming genieten.

[1] In de daar geregelde gevoelige functies of bestemmingen in het kader van luchtverontreiniging werden personen met verhoogde gevoeligheid voor de relevante stoffen beschermd, zoals kinderen en ouderen.

[2] Art. 3 Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) respectievelijk art 3.21 Besluit kwaliteit leefomgeving.

[3] Bijvoorbeeld in het Besluit burgerluchthavens is bepaald dat bedrijfswoningen minder bescherming genieten in het kader van het externeveiligheidsrisico (art. 10) en tegen geluidshinder (art. 12).

Artikel 20.3 Uitzonderingen op de verbodsbepaling

De verbodsbepaling voorziet – mede bij wijze van overgangsrecht – in een afbouwpad. De gemeenteraad acht het onevenredig om de norm van 20 kg per hectare per jaar onmiddellijk in werking te laten treden (juist omdat de wijziging van het omgevingsplan ingrijpt op bestaand gebruik), zodat in met een tussenstap naar deze 20 kg-norm wordt toegewerkt. Tot 2028 neemt de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen af die binnen de 50-meterzone van een sierteeltgevoelige locatie mag worden gebruikt. Dit betekent ook dat een sierteler die in 2027 van de uitzonderingsmogelijkheid in de verbodsbepaling gebruik wil maken, zijn gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in 2028 verder zal moeten terugdringen. De gemeenteraad acht dit ook haalbaar: het initiatief De Drentse Lelie – waar de gemeenteraad geheel achter staat – heeft tot doel om het gebruik was gewasbeschermingsmiddelen in de lelieteelt eind 2027 terug te brengen tot (circa) 20 kg per hectare per jaar.

De gemeenteraad overweegt in dit verband dat de stapsgewijze afbouw weliswaar relatief snel gaat, maar de afstandsnorm ook een relatief geringe beperking behelst. Op veel plekken (namelijk: waar teelt niet in de nabijheid van sierteeltgevoelige locaties plaatsvindt) heeft de afstandsnorm geen impact op bestaande bedrijfsvoering. En ook waar de afstandsnorm wel tot beperkingen leidt, zijn vaak tussen agrarische percelen en sierteeltgevoelige locaties wegen of andere niet-sierteeltgevoelige locaties aanwezig. In die gevallen “verliest” de teler ook niet de volle 50 meter aan bruikbare ruimte. Telers

die wel de volledige 50 meter van hun gronden niet voor sierteelt met een hoog gebruik van gewasbeschermingsmiddelen mogen aanwenden, hebben daarnaast in de regel nog steeds voldoende mogelijkheden om de gronden betekenisvol aan te wenden.

Bovendien maakt de afstandsnorm niet dat agrarische gronden die binnen de afstandsnorm liggen, onbruikbaar zijn. Sierteelt als zodanig kan blijven plaatsvinden, mits in ieder geval binnen de afstandsnorm gebruik wordt gemaakt van minder gewasbeschermingsmiddelen of gewasbeschermingsmiddelen die zijn toegestaan bij biologische sierteelt. Ook zijn de gronden onverminderd bruikbaar voor andere gewassen.

Immers wordt in het omgevingsplan ook een uitzondering gemaakt voor sierteelt waarbij enkel gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen die zijn toegestaan voor biologische sierteelt zoals genoemd in de Uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165. Van het gebruik van die gewasbeschermingsmiddelen is voorts niet gebleken van dezelfde potentiële gezondheidsrisico's, zodat naar het oordeel van de raad geen aanleiding bestaat om ook aan het gebruik van bij biologische sierteelt toegestane gewasbeschermingsmiddelen beperkingen te stellen.

Artikel 20.5 Meldingsplicht

In dit artikel is een meldingsplicht opgenomen. Deze meldingsplicht houdt in dat iemand die voornemens is een sierteeltactiviteit te verrichten, dit één week voor aanvang van die activiteiten meldt bij het college van burgemeester en wethouders. Deze melding heeft hoofdzakelijk een signaleringsfunctie. Doel hiervan is dat het college op de hoogte is van welke en hoeveel van de bedoelde activiteiten in haar gemeente verricht worden. Dit sluit goed aan op de intentie van de gemeente om een systeem in te richten waarbij zij pro-actief gaat handelen om te controleren of er binnen 50 meter van sierteeltgevoelige locaties sierteeltactiviteiten plaatsvinden. Op de melding volgt géén formeel besluit (acceptatie of weigering) van het college. Een week nadat de melding is gedaan, mag de activiteit plaatsvinden. Het college zal vervolgens toezicht houden en in voorkomend geval handhavend kunnen optreden wanneer de afstandseis niet in acht wordt genomen.

Er is nadrukkelijk niet gekozen voor een binnenplanse vergunningssystematiek. Vergunningen zijn namelijk bedoeld voor gevallen waarin een voorafgaande individuele beoordeling en een belangenafweging moet plaatsvinden die is toegespitst op een concreet geval of gebied, omdat een algemene regel niet volstaat.[1] In dit geval is de gestelde norm van 50 meter geïnspireerd op vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak. De gemeenteraad ziet op voorhand geen aanleiding om in aanvulling hierop direct te voorzien in een (aanvullende) individuele beoordeling in de vorm van een vergunningstelsel.

[1] Zie ook de Nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, par. 3.5: Keuze voor meldingsplicht en vergunningplicht.

Artikel 20.7 Indieningsvereisten melding sierteeltactiviteiten

Dit artikel lid schrijft voor welke gegevens de melding moet bevatten. Dit betreft enkel gegevens die nodig zijn voor het doel van deze regeling. Het gaat hierbij om de naam en contactgegevens van degene die voornemens is de activiteiten te verrichten, het (gedeelte van het) kadastrale perceel waarop deze activiteiten betrekking hebben, de soort gewas (sen) waarop de activiteiten betrekking hebben, of uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt als bedoeld in artikel 20.3 eerste lid en hoeveel kilogram aan gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt per hectare per jaar voor de in artikel 20.3 tweede lid, genoemde jaren. Het opvragen van deze gegevens is noodzakelijk en proportioneel in verhouding met het doel van deze regeling, te weten: het beperken van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in sierteelt ten behoeve van de volksgezondheid.

Artikel 20.8 Geldigheid van de melding

Omdat het wenselijk is dat het college een actueel en accuraat beeld heeft van de bedoelde activiteiten op het gebied van sierteelt, is een melding geldig totdat de sierteeltactiviteit beëindigd of gewijzigd wordt. Van beëindiging van de sierteeltactiviteit is sprake als degene die bestaande sierteeltactiviteiten heeft verricht voornemens is het komende jaar geen sierteeltactiviteiten te verrichten en derhalve geen bedrijfsactiviteiten (waaronder ook voorbereidingshandelingen) meer verricht die gericht zijn op de sierteeltactiviteit. Van wijziging van de sierteeltactiviteit is sprake als degene die sierteeltactiviteiten voor een bepaald gewas of bepaalde gewassen verricht, overstapt naar een of meerdere andere gewas(sen) bedoeld in de definitiebepaling van sierteeltactiviteit. Als een teler bijvoorbeeld eerst lelies teelt voor sierteelt maar daarna overstapt op tulpen, dient deze hiervan een melding te maken. Ook is van een wijziging sprake als de te gebruiken hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen per hectare per jaar afwijkt van hetgeen is opgenomen in de melding.

Artikel 20.9 Verbodsbepaling handelen in afwijking van de melding

In dit artikel is vastgelegd dat het niet is toegestaan om zonder melding of in afwijking van de melding een sierteeltactiviteit aan te vangen. Artikel 4.4 Omgevingswet biedt de mogelijkheid om in algemene regels zoals in een omgevingsplan een verbod op te nemen voor het verrichten van een activiteit zonder voorafgaande melding.